

VARIJANTE TERMINOLOŠKIH ODREĐENJA U SVEZI S METODIKOM¹

*Doc. dr. sc. Kristina Mužić,
Odjel za obrazovanje učitelja i odgojitelja
Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli*

S a ž e t a k

Pri znanstvenom i stručnom pristupu metodičkoj problematici bitna su jasna određenja svih relevantnih pojmova. U prilogu se razmatraju određenja supstratnih znanosti, korespondirajućih znanosti i metodike kao središnjeg pojma ove analize. U vezi s njim se iznose razvoj i varijante odgovarajućeg nazivlja te neka odstupanja od danas prihvaćenog naziva 'metodike' kao interdisciplinarnih znanosti o nastavi pojedinih predmeta odnosno odgojnih područja u kojoj su osnovne (premda ne jedine) polazne discipline supstratne znanosti i korespondirajuće (tj. ovdje uglavnom odgojne) znanosti.

Ključne riječi: terminologija, metodika, interdisciplinarno područje, supstratne znanosti, korespondirajuće znanosti, odgojne znanosti

Određenje terminologije jedan je od nužnih elemenata svake znanosti (v. npr. König i Zedler, 2001, str. 259–260), pa je tako i točno određenje upotrijebljenog znanstvenog i stručnog nazivlja preduvjet svakog znanstvenog i/ili stručnog pristupa određenoj problematici.

"Središnji" pojmovi oko kojih se kreću gornjim naslovom određena razmatranja odnose se na ova tri termina, odnosno sintagme:

- a. SUPSTRATNE ZNANOSTI
- b. KORESPONDIRAJUĆE ZNANOSTI i
- c. METODIKA kao središnji pojam ovog razmatranja.

¹ Ova je teorijska analiza izrađena u okviru znanstvenog projekta "Metodički prijenos znanstvenog supstrata u demokratskoj školi" Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske (broj 70056 Sveučilišta u Zadru)

Ad a.

Naziv SUPSTRATNE ZNANOSTI u problematici kojoj je posvećen ovaj rad u nas je (prema raspoloživim izvorima) uveo i sustavno ga upotrebljava Rosandić (npr. 2003, osobito na str. 162 /u sintagmi 'supstratna predmetnost'/ str. 165 /u sintagmi 'supstratna znanost'/ itd.).

U svom izvornom značenju (od lat. sub = ispod, stratum =sloj) supstrat znači "materijalnu ili idejnu osnovu pojave, podloga, temelj" (Anić i Goldstein, 2000, str. 1229; slično Klaić, 1982, str. 1982). Polazeći od ovog izvornog značenja, u značenju koje je specifično za problematiku ovog projekta, tj. za područje nastave, supstratna znanost odnosno supstratno područje predstavljaju oni znanstveni, umjetnički, tehnički i sl. sadržaji koji čine sadržaj nastave (prema starijem nazivlju: "nastavno gradivo") tj. ona znanja, sposobnosti, vještine, spretnosti i sl. koja se usvajaju u nastavi.

Uz naziv "supstratne znanosti" u literaturi nalazimo i naziv posve istog značenja no rjeđe upotrebe: *matične znanosti*. Tako je, prema Beženu (1991, str. 127, v. i Kolmanić, 1997, str. 273), matična znanost ona, iz čijeg se korpusa oblikuje nastavni predmet i predstavlja znanstvenu osnovu predmeta. Dakle je sinonimna sintagma za supstratnu znanost.

Ad b.

I naziv "KORESPONDIRAJUĆE ZNANOSTI", u značenju relevantnom za problematiku kojoj je posvećen ovaj projekt, vjerojatno je također u nas uveo Rosandić (npr. 2003, str. 168). U svom izvornom značenju "korespondirajuće" je ono, što se s nečim podudara, što nečemu odgovara, nalazi se u harmoniji i sl. (Anić, i Goldstein, 2000, str. 738; slično Klaić, 1982, str. 741). Polazeći od ovog izvornog značenja, u značenju koje je specifično za problematiku nastave, korespondirajuće znanosti su one, koje znanstveno pristupaju odgojno–obrazovnom procesu, najčešće u okviru nastave. To su – već prema upotrijebljenim terminološkim varijantama – edukologija odnosno pedagogija i didaktika (uključujući andragogiju i sl.) kao i psihologija odgoja i obrazovanja, sociologija odgoja i obrazovanja, antropologija odgoja i obrazovanja, ekonomika odgoja i obrazovanja, itd.

Ad c.

Dok je prethodno semantičko određivanje nazivâ 'supstratna znanost' i "korespondirajuća znanost" bilo jednostavno, a njihova jednoznačnost nije bila upitna, problematika naziva METODIKA odnosno, preciznije, METODIKA NASTAVE nešto je složenija. Dakako, sama izvornost tog naziva nije upitna (grč. *methodos* = postupak). Pođemo li najprije od "vanpedagoških" tiskanih izvora, naziv "metodika" nalazimo, u našim suvremenijim izdanjima rječnika riječi stranog porijekla, na primjer, kod Klaića (1982, str. 877) te kod Anića i Goldsteina (2000, str. 855) u dva značenja i to jednom širem, općenitom, i drugom užem, sa specifičnim odgojno–obrazovnim usmjerenjem. Prema prvom značenju metodika se kod Klaića određuje kao "svi načini svrsishodnog provođenja nekog posla", a i Anića i Goldsteina kao "način svrsishodnog rješavanja

praktičkih problema". Za ovaj prilog zanimljivija su specifična određenja. Po njima se metodika kod Klaića određuje kao "dio pedagogije koji govori o pravilima, metodama predavanja", a kod Anića i Goldsteina kao "dio pedagogije (koji se) bavi metodama poučavana i predavanja u sustavu obrazovanja". Iz tih citata proizlazi da ovi autori (koji nisu po struci pedagozi "u užem smislu", tj. "diplomirani pedagozi", nego pripadaju drugim društveno-humanističkim strukama – lingvistici i povijesti) prihvaćaju gore navedeno određenje metodike kao dijela pedagogije odnosno didaktike, dakle **ne** u smislu interdisciplinarnog područja s udjelom struke ('supstratnih disciplina') i odgojno-obrazovnog aspekta ("korespondirajućih disciplina"). Tek ponekad nailazimo i kod naših suvremenih pedagoga "u užem smislu" tendenciju da se metodika stavlja unutar područja didaktike. Npr. kod Mijatovića (2000, str. 185) koji, iako metodiku određuje kao "međudisciplinu", ipak je vidi "u okviru didaktike".

Danas, u našoj suvremenoj strukovnoj i znanstvenoj literaturi s područja odgoja i obrazovanja nije upitan i prihvaćen je pojam i naziv metodike kao interdisciplinarnosti, u kojoj su osnovne (premda ne jedine) polazne discipline supstratne znanosti odnosno njihova područja s jedne te područja odgoja i obrazovanja odnosno edukacije, tj. korespondirajuće znanosti s druge strane. Među znanostima s područja odgoja i obrazovanja najvažnije mjesto zauzimaju pedagogija i didaktika, pri čemu se ovoj posljednjoj daje ponekad središnju važnost, jer je izravnije vezana uz nastavu. Npr. za Z. Itković (1997, str. 12): "Dok didaktika proučava opće probleme obrazovanja, i prema tome zajednička pitanja nastave, metodika proučava zakonitosti nastave pojedinog nastavnog predmeta." No uz pedagogiju i didaktiku kao središnje znanosti, u korespondirajuće se znanosti ubrajaju i niz drugih s područja odgojnih znanosti kao što su psihologija odgoja i obrazovanja, sociologija odgoja i obrazovanja, antropologija odgoja i obrazovanja, ekonomika odgoja i obrazovanja itd. Pritom Bežen u svezi s tim (1991, str. 129) izdvaja psihologiju kao znanstveni korpus usmjeren na poznavanje učenika i stavlja je uz bok matičnih i korespondirajućih znanosti.

Treba ipak napomenuti da uz ovaj pretežni konsenzus oko pojma metodike danas u nas ipak ponekad nailazimo i na odstupanja, ponekad i pomalo zbunjujuća. Tako nešto ranije ovdje spomenuti rad Z. Itković (1997) uvodi – naslovom svoje knjige – naziv "opća metodika nastave", no ipak ne iznosi njezino točno određenje (definiciju makar i samo opisnu) iz čega bi se moglo zaključiti što se pod tom sintagmom podrazumijeva, što ona obuhvaća, čime se razlikuje od pojma didaktike i sl. Taj nedostatak uočava npr. i Bežen (1991, str. 15) smatrajući da se time "bez ikakve znanstvene argumentacije uspostavlja neka opća metodika bez supstancije i ikakva praktičnog smisla".

Drugačija je, međutim, slika ako pogledamo odgovarajući naziv u nekim drugim jezicima, ali i pri povijesnom pristupu našem nazivlju s tog područja. Tako nalazimo posve drugačije određenje metodike pretežno u njemačkoj pedagoškoj, posebno didaktičkoj, literaturi, a ponekad, premda rjeđe, i drugdje.

Budući da je u našoj pedagogiji povijesno najutjecajnija njemačka pedagogija, a to je, uz onu na engleskom jeziku, još i danas, ovdje će se baciti kratki pogled na semantička određenja s tog područja na njemačkom jeziku. Tako se pretežno metodika (Methodik) smatra onim sastavnim dijelom odnosno "poddisciplinom" (doslovno "dje-

lomičnom disciplinom", njem. Teildisziplin) didaktike koja se *bavi nastavnim metoda-*ma. Tako Schleppe (1974, str. 93) uz didaktiku u širem smislu koju definira kao "znanost o poučavanju i učenju" koja obuhvaća "sve teorije i metode nastave, a što obuhvaća i medije", spominje i didaktiku u užem smislu kao "područje izbora, izgradnje i određivanja redoslijeda znanstvenih sadržaja u nastavi", a od toga razlikuje metodiku koja predstavlja "postupak prenošenja nastavnih sadržaja". U skladu s tim on (op.cit. str. 197) definira metodiku kao "nauk o nastavnim postupcima i o njihovoj primjeni kako bi se postigli ciljevi učenja pomoću odgovarajućih pomagala za učenje."

Za cjelovitije shvaćanje tako postavljenog odnosa didaktike i metodike a u tom sklopu i definiranja metodike kao dijela didaktike (a ne kao interdiscipline između odgovarajućeg supstratnog područja s jedne i odgojno–obrazovnog, tj. pedagoškog i didaktičkog polazišta s druge strane) poslužiti će i slijedeća misao Klafki–a (1978, str. 43): "Područje istraživanja i stvaranja teorije u didaktici, u najširem smislu te riječi, je ukupni kompleks odluka, pretpostavki za odluke i obrazloženja odluka za sve aspekte nastave. U tom smislu je didaktika teorija nastave. Taj pojam tada obuhvaća metodiku kao njezinu djelomičnu disciplinu, naime u smislu istraživanja i nastojanja za stvaranjem teorija koje su usmjerene na organizacijske oblike i oblike realizacije podučavanja i učenja u nastavi." Takvo shvaćanje se uklapa i u šest didaktičkih dimenzija razrađenih u tzv. Berlinskoj didaktičkoj školi koje se imenuju i po njemačkom pedagogu P. Heimannu i u njemačkoj su pedagogiji široko prihvaćene. Njih, uz ostale, prihvaća te unosi svoj kibernetičko–pedagoški model i predstavnik njemačke kibernetičke pedagogije H. Frank (1960, sv.1, str. 45 i d.). Radi se o slijedeće četiri dimenzije didaktičkog odlučivanja i dvije dimenzije koje predstavljaju uvjete o kojima ovisi to odlučivanje:

Dimenzije didaktičkog odlučivanja

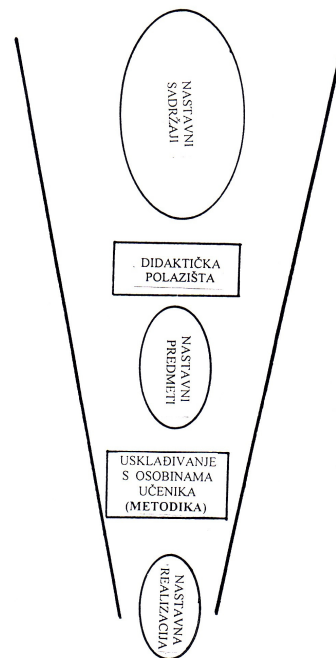
1. Ciljevi nastave, tj. namjere koje bi se nastavom trebale ostvariti.
2. Sadržaji nastave, tj. njezin supstrat.
3. Oblici organizacije i realizacije nastave – a to je upravo područje *metodike* – dakako shvaćene na način koji se ovdje opisuje, te
4. Nastavni mediji – jednako personalni kao i tehnološki (u najširem smislu riječi "tehnologija").

Dimenzije nastavnih uvjeta

1. antropološki uvjeti tj. osobine sudionika nastave
2. socio–kulturni uvjeti tj. osobine tj. uže i šire društvene sredine.

Za odnos didaktike i metodike (u ovom ovdje opisanom značenju metodike koje se javlja u njemačkoj pedagogiji) karakteristično je i određenje tog odnosa u njemačkoj duhovno–znanstvenoj pedagogiji. Taj je pedagoški pravac prevladavao u Njemačkoj do razdoblja nakon Drugog svjetskog rata, čiji utjecaj mu je ostao i dalje, a utjecao je i na hrvatsku pedagogiju između dva svjetska rata. Duhovno znanstvena pedagogija polazi od postavke o primatu didaktike tj. (prema Klafki–u, op.cit. str. 46) "primatu didaktike u užem smislu u odnosu na metodiku". ... (Pri tome su) ... "metode tek putovi do određenih ciljeva".

U širem okviru takvog terminološkom polazišta, no na nešto drugačiji način odnos didaktike i metodike u njemačkoj pedagoškoj literaturi iznose Kaiser i Kaiser (1991, str. 242 i d.). Oni smještavaju didaktiku u domenu preobrazbe nastavnih sadržaja u nastavne predmete na temelju primjene didaktičkih načela (u našoj tradicionalnoj didaktici to se naziva 'didaktičkim prijelomom'), a *METODIKU* određuju kao *razradu (didaktikom) preobraženih sadržaja usmjerenu na određenu skupinu učenika*. Taj odnos ilustriraju odgovarajućim grafičkim prikazom koji se ovdje reproducira (v. sliku 1).

Slika 1. Mjesto metodike u odnosu supstrata (na slici: "nastavni sadržaji"), didaktičkog polazišta i realizacije nastave (prema: Kaiser i Kaiser, 1991, str. 243).

Uz ovo terminološko određenje metodike na njemačkom govornom području veže se i pitanje o *tamošnjem* nazivu onog, što se *u nas* naziva metodikom. Sukladno onome što je ranije rečeno, ono što se *u nas* naziva metodikom, tamo se naziva "didaktikom pojedinog područja" ili "didaktikom pojedinog predmeta" (njem.: "Bereichsdidaktik" odnosno "Fachdidaktik" – npr. kod Klafki–a, op.cit. str. 46), odnosno "specijalnom didaktikom" kojom se ona određuje kao "... didaktika koja je primijenjena na neko posebno područje ..." (v. Bežen, 1989, str. 13).

Što se tiče povijesnog aspekta *naše terminologije* s tog područja, treba istaći, da se i u našem starijim tiskanim izvorima koji su posvećeni problematici odgoja i obrazovanja, odnosno nastave, javlja sličan naziv koji odgovara gornjem njemačkom nazivu. On je i stariji od današnjeg uvriježenog naziva "metodika" a nalazimo ga već po-

lovicom 19. stoljeća pod nazivom "Posebna znanost podučavanja (Didactica specialis)" 1849. g. Time se razlikuje od didaktike tiskane iste godine pod nazivom "Obćenita znanost podučavanja" (Didactica generalis – 1849).

Terminološki pristup u kojem se metodika određuje kao onaj dio didaktike koji se bavi nastavnim metodama, a današnje značenje metodike se određuje nazivom "specijalna didaktika") nalazi se u tiskanim izvorima s područja metodike sve do šezdesetih godina prošlog stoljeća, npr. kod T. Peruška i J. Demarina. Knjiga T. Peruška (1961) "Materinski jezik u osnovnoj školi" nosi podnaslov "Specijalna didaktika", a isti podnaslov, tj. "Specijalna didaktika" nalazi se i u nazivu knjige J. Demarina (1961) "Nastava povijesti u osnovnoj školi".

Zanimljiv je i pogled na u nas izdana starija i suvremenija enciklopedijska odnosno leksička djela s područja odgoja i obrazovanja. Pogledamo li u naše najstarije djelo s tog područja, "Pedagogijsku enciklopediju", koje je izdavano u nastavcima (i ostalo nezavršeno) krajem pretprošlog i početkom prošlog stoljeća (Basariček i dr./red/, 1895–1906), naći ćemo doduše natuknicu "metodika" (str. 740), no samo s pozivom na "Nauku o obuci", dok u natuknici "Nauka o obuci" (str. 782) nalazimo samo poziv na "Pedagogiju", a u njoj se naziv "metodika" ne spominje. Nešto više od tri desetljeća kasnije, krajem tridesetih godina prošlog stoljeća nailazimo na određenje metodike u "Minervinom" Pedagogijskom leksikonu. Tamo se metodika (Tkalčić, 1939, str. 204) određuje kao "nauka o nastavnim metodama" no pritom se javlja i današnje uobičajeno značenje metodike, premda u terminološkoj varijanti, tj. "Odnosi li se metodika na postupak u jednom predmetu, tada je (to) specijalna metodika".

Odras te terminološke višeznačnosti nalazimo i u "Enciklopedijskom rječniku pedagogije" izdanom u šezdesetim godinama prošlog stoljeća (Franković i dr. /ured./, 1963). Tamo u natuknici "posebna didaktika" nalazimo uputnicu na "specijalnu didaktiku" (op. cit., str. 710), a "specijalna didaktika" (op. cit., str. 931) se određuje kao "naziv za metodiku, koji su uveli oni autori kod kojih u klasifikaciji pedagogijskih disciplina uopće ne postoji naziv metodika. Prema takvoj terminologiji valja razlikovati opću didaktiku kao nauku o nastavi uopće i specijalne didaktike kao nauke o nastavi pojedinih nastavnih predmeta." U slično usmjerenom enciklopedijskom djelu izdanom četvrt stoljeća kasnije, tj. u Pedagoškoj enciklopediji (Potkonjak i Šimleša (ured.) (1989) posebna didaktika se više ne spominje, a specijalna se didaktika (I. sv., str. 374) iznosi u posve drugačijem kontekstu, tj. veže se uz "nastavni i rehabilitacijski rad s djecom i omladinom sa smetnjama u razvoju". Tek u završnoj rečenici te natuknice nalazimo kratku informaciju da se "specijalnim didaktikama nazivaju i metodike pojedinih nastavnih predmeta".

Iako se danas u nas u radovima koji se bave metodičkom problematikom, ova se gotovo isključivo određuje kao interdisciplinarna znanost o nastavi u *pojedinih nastavnim predmetima* ipak se našoj suvremenoj literaturi na jednom području metodike do danas upotrebljava složenica u kojoj se javlja didaktika, i to u "glotodidaktici", tj. u metodi nastave jezika (naročito stranih). Taj termin nalazimo i u nekim drugim jezicima, npr. talijanskom (glottodidattica, v. Laeng, 1982, str. 139).

Na kraju tog terminološkog ekskursa treba još napomenuti da se u izlaganjima o metodičkoj problematici ponekad, i u nas javlja i naziv 'metodologija' (nastave). Takav se naziv upotrebljava prema nazivima u romanskim jezicima: (francuskom nazivu "méthodologie de l'enseignement", talijanskom nazivu "metodologia dell'insegnamento" i sl. u drugim romanskim jezicima); kao i u engleskom nazivu "teaching methodology". Tom odrednicom, tj. nastavom (franc. "l'enseignement", tal. "l'insegnamento" odnosno engl. "teaching") taj se naziv razlikuje od "méthodologie de la recherche", "metodologia della ricerca" odnosno "research methodology" za metodologiju (znanstvenog) istraživanja, što se u hrvatskom jeziku obično upotrebljava naziv "metodologija". Uostalom, u francuskom, talijanskom i engleskom jeziku i nema posebnog naziva koji bi svojim oblikom odgovarao našoj "metodici".

U svezi s tim treba još samo reći da se u nas naziv "metodologija" u smislu metodike javlja uglavnom tek u nekim *usmenim* izlaganjima o metodičkoj problematici. Autorica ovog priloga toga nije našla u tiskanim odnosno elektroničkim izvorima na našem jeziku.

Kao *zaključak*: Terminološka problematika zaista i nije najvažniji dio bavljenja u znanosti o odgoju. Ima možda istine u tvrdnji, da bi napor i vrijeme koje su uloženi u terminološke rasprave bilo korisnije utrošiti za odgojno-obrazovnu pomoć makar i samo jednom djetetu. Ali ipak, često mnogi nesporedni i nepotrebne duge rasprave proizlaze upravo iz "šuma" u komunikaciji, koje su posljedica terminoloških nejasnosti. Zbog toga je ipak potreban terminološki konsenzus, a on se treba graditi na odgovarajućoj teorijskoj podlozi. Upravo je to i svrha ovog priloga.

Izvori i literatura

- Anić, V. i Goldstein, I. (2000), Rječnik stranih riječi, Novi liber, Zagreb
- Basariček, S. i dr. (ured.) (1895-1906), Pedagogijska enciklopedija, HPKZ, Zagreb
- Bežen, A. (1989), Znanstveni sustav metodike književnog odgoja i obrazovanja, Školske novine, Zagreb.
- Bežen, A. i dr. (1991) Osnove didaktike, Školske novine, Zagreb.
- Bežen, A. (2000), Aktualne okolnosti, problemi i trendovi u razvoju metodike, Metodika, 1., br.1.,2000), str. 11-18.
- Demarin, J. (1961), Nastava povijesti u osnovnoj školi (specijalna didaktika), PKZ, Zagreb
- Frank, H.G. (1969), Kybernetische Grundlagen der Pädagogik, sv. 1,2, Agis, Baden-Baden.
- Franković, D. i dr. (ured.) (1963), Enciklopedijski rječnik pedagogije, Matica hrvatska, Zagreb.
- Itković, Z. (1997), Opća metodika nastave, Književni krug, Split.
- Kaiser, A. i Kaiser, R. (1991), Studienbuch Pädagogik – Grund – und Prüfungswissen, Cornelsen, Frankfurt a/M.

- Klafki, W. (1978), Zum Verhältniss von Didaktik und Methodik. U Zborniku: Probleme stufenbezogener Didaktik, Landesinstitut für Curriculumentwicklung, Nordrhein.Wesstfaalen, Düsseldorf, str. 41-68.
- Klaić, B. (1982), rječnik stranih riječi – tuđice i posuđenice, Matica Hrvatska, Zagreb.
- Kolmanić, B. (1997), Različita shvaćanja odnosa didaktike i metodike u didaktičkoj i metodičkoj literaturi u nas, U zborniku: Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru, br.36 (13), str. 271-278.
- Kramar, M. (2007), Didaktika i metodika – teorijska osnova razvoja cjeloživotnog obrazovanja. U zborniku: Pedagoogija – prema cjeloživotnom obrazovanju i društvu znanja, sv. 2. HPD, Zagreb, str. 311 –319.
- Mijatović, A. (2000), Leksikon temeljnih pedagojskih pojmova, Edip, Zagreb.
- Milat, J. (2000), Epistemološke karakteristike metodike. Metodika – časopis za teoriju i praksu metodika u predškolskom odgoju, školskoj i visokoškolskoj izobrazbi, 1, br. 1,
- Milat, J. (2007), Epistemologija pedagoigije: dileme, pitanja, moguća rješenja. U zborniku: Pedagoigija – prema cjeloživotnom obrazovanju i društvu znanja, sv. 1, HPD, Zagreb, str. 173-187.
- Laeng, M. (1982), Lessico pedagogico, La scuola, Brescia.
- Obćenita znanost podučavanja (Didactica generalis), (1849), Tiskarnica Kral. Ugar. Mudroučne Skupštine, Budim.
- Pastuović, N. (2000), Metodika(e) u edukološkom sustavu (**još podnaslov**) Metodika, 1, str. 19-25 (br.1, 2000).
- Peruško, T. (1961), Materinski jezik i osnovnoj školi (Specijalna didaktika), PKZ, Zagreb.
- Polić, M. (1997), Čovjek – odgoj – svijet. Mala filozofijskoodgojna razložba, Kruzak, Zagreb.
- Polić, M. (2000), Spoznajne osobitosti suvremene nastave. Metodika, 1, str. 27-39 (br.1, 2000)
- Potkonjak, N. i Šimleša, P. (ured.) (1989), Pedagoška enciklopedija, sv. 1. I 2., Zavod za udžbenike i nastavn sredstva, Beograd, Školska knjiga Zagreb, itd.
- Posebna znanost podučavanja (Didactica specialis) (1849), Tiskarnica Kral. Ugar. Mudroučne Skupštine, Budim.
- Rosandić, D. (2003), Kurikulski metodički obzori, Školske novine, Zagreb.
- Schepple, E. (1974), Bildung und Wirtschaft von A – Z, Intermedia, Köln.
- Strmčnik, F. (2001), Didaktika – osrednje teoretične teme, ZI Filozofskoe fakultete, Ljubljana.
- Tkalčić, M. (1939), Metodika. U Pataki, S. i dr. (ured.), Pedagojski leksikon, Minerva, Zagreb, str. 204.

LE VARIANTI TERMINOLOGICHE RELATIVE ALLA METODICA

Riassunto

In un approccio scientifico e professionale alla problematica della metodica (didattica specifica di una materia, n.d.t.) è essenziale avere definizioni chiare di tutti i concetti rilevanti. Nel saggio si prendono in esame le definizioni di scienza substrato, di scienza corrispondente e di metodica come concetto principale di quest'analisi. In

relazione ad esso si presentano lo sviluppo e le varianti delle sue denominazioni, nonché alcune deviazioni dal termine in uso "metodica" come scienza interdisciplinare sull'insegnamento di determinate materie ovvero di campi educativi, nei quali la base di partenza (anche se non unica) è la disciplina substrato e la scienza corrispondente (cioè in questo caso la sua elaborazione didattica).

Parole chiave: *terminologia, metodica, campo interdisciplinare, scienze substrato, scienze corrispondenti, scienze dell'educazione.*

VARIANTS OF TERMINOLOGICAL DETERMINATIONS REGARDING METHODICS

Abstract

Scientific and professional approach to methodological issues requires clear determinations of all relevant concepts. The article deals with determinations of substratum sciences, corresponding sciences and methodics as central idea of this analysis. In relation to it the appropriate terminology is dealt with as well as some deviations from today's accepted term "methodics" as an interdisciplinary science about teaching certain subjects, that is to say, educational fields in which substratum sciences and corresponding (herein mainly educational) sciences are basic (although not the only) starting disciplines.

Key words: *terminology, methodics, interdisciplinary field, substratum sciences, corresponding sciences, educational sciences.*